

Til Folketingets Miljø- og Planlægningsudvalg
Att.: Steen Gade og Peter Juel Jensen

Bagsværd den 31.10.2010
tsø

**Anmodning om foretræde for Folketingets Miljø- og Planlægningsudvalg
vedr. Paradigmeskift i dansk rottebekæmpelse**

Baggrunden for et ønske om foretræde er den enkle at redegøre for en forenklet sammenskrivning af de mange høringsvar som Miljøministeriet har modtaget på baggrund af Miljøministerens udarbejdede rottehandlingsplan.

Alle der har indgivet høringsvar er på en eller anden måde enige i, at der er for mange rotteangreb og at rotter påfører samfundet store omkostninger.

De fleste er også enige om at indsatsen mod rotter ikke har været tilstrækkelig.

Desværre bærer de mange høringsindlæg præg af ikke at være formuleret af folk med praktisk erfaring i at bekæmpe rotter.

Såvel Danva's som KL's besvarelser kan ikke anvise løsninger på bindende målsætninger for rottebekæmpelsen og har som sædvane forslag til mere forskning og større videnindhentning, angiveligt alene med det formål at forhale en beslutning, der kunne medføre at kommunerne fik et Folketingsbeslutning om at sikre at de "kommunale" rotter ikke spredes ud i de private ledningsområder.

Danva valgte jo op til Folketingsdebatten i 2007 om lovforslag til indføring af en forebyggende metode til begrænsningen i rotternes udbredelse ved hjælp af rottespærrer, at føre Miljøministeriet og Folketinget bag lyset med mangelfulde oplysninger om gode resultater med rottespærrer i Skive og Bornholm og ydermere med bevidst urigtige påstande om omkostninger ved indførelse af rottespærrer. Disse forhold har jo beklippet Danva's troværdighed i alvorlig grad.

Det er kommet frem ved flere lejligheder at hverken Danva, KL, Danmarks Teknologiske Institut, KE Vand eller Københavns Ejendomme, Københavns Kommunes Center for Miljø har ønsket at inddrage ERFA-gruppens resultater f.eks. i udarbejdelse af den stærkt fejlbehæftede rapport "Rotteområdet", samt i KE's 10 mio. kr. forsøgsprojekt med rottespærrer i København.

ERFA-gruppen har kendskab til 50 rottespærrer, der har fungeret upåklageligt i Københavns Kommune i årevis. ERFA-gruppen har kendskab til gode resultater ved anvendelse af op til 11.000 rottespærrer.

Man kan få den tanke at de pågældende aktører trods mulighed for at sænke de økonomiske omkostninger som konsekvens af rotteangreb har større økonomisk fordel i at der opretholdes en stor rottebestand.

Hvem tænker på de borgere der oplever indvandring af rotter fra kommunes kloakker, og som i tilgift får kommunernes påbud om at udbedre de private stikledninger?

Den eneste metode, der i hvert fald ikke sikrer mod rotternes genindvandring er påbud om udbedring af private stikledninger, som endda jævnligt foreslået af Statens rottekonsulent.

Paradigmeskift i dansk rottebekæmpelse betyder mere forebyggelse end bekæmpelse.

Forebyggelse kan ske med dansk opfundne VA-godkendte passivt fungerende og miljørigtige rottespærrer.

Hver gang en kommune tilslutter en kloak enten ved ombygning eller nybygning skal kommunen sætte en rottespærrer, for at forhindre tilgang af kommunale rotter til jomfruelige nye stikledninger.

Spildvandsplanen kan anvendes til indberetninger om årlig montage af rottespærrer til kommunalbestyrelsen ved tillæg hvert år.

Når man modtager byggetilladelse til byggeri af en fødevarer virksomhed, restaurant eller en bygning med storkøkken eller kantine kan kommunens byggemyndighed forlange opsat en rottespærrer i skel mellem den private stikledning og den offentlige kloak.
Derved sikres mod indvandring af kommunens kloakrotter.

Strategi for en indsats:

Indførelse af kloakrottefri offentligt ejede bygninger:

Hillerød Sygehus er en af de først danske offentligt ejede bygningkomplekser hvor rottespærrer er anvendt med stor succes.

Først er indvandringen af kloakrotter standset og siden har man i takt med kloakrenoveringer underopdelt området med flere rottespærrer, således at rotterne i langt mindre omfang end før kan anvende kloakkerne som vandringsveje.

Alle sygehuse nye som gamle kan på samme måde gøres kloakrottefri. Ikke mindst bør kloakrotternes adgang til operationsstuerne afløb afskæres.

Andre offentligt ejede bygninger der burde være permanent kloakrottefri er Statens bygninger. Og andre af regionens bygninger og dertil de kommunalt ejede bygninger.

De fleste offentligt ejede bygninger rummer en kantine og besøges dagligt af mange mennesker hvorfor der sker en særlig stor udledning af organisk affald til kloaksystemet, hvilket jo tiltrækker kloakrotterne.

Når bygninger er kloakrottefri er 99% af rotteproblemerne løst fordi de fleste rotteangreb sker via kloakkerne.

Bekæmpelse med fælder:

Er den foretrukne bekæmpelsesmetode. Metoden omfatter anvendelse af klapfælder, batteridrevne elektriske fælder der giver en elektrisk strøm gennem rotterne så de dør, rottedræbere der slår et sæt spyd ned i rotten, når den passerer en elektronisk batteridrevet føler.

Fælles for fælderne er at de slår en del af rotter ihjel på en lokaliteter og resten undslipper eller udvandrer til andre lokaliteter, hvor der ikke er sat fælder ud.

Nogle rotter går i fælder hvor de opretholder livet til f.eks. forskningsformål og nogle rotter skydes med gevær af skadedyrsbekæmpere.

Men selv den nyeste udviklede danske rottedræber med spyd, der er meget omtalt fordi den er forsynet med videooptagere så man kan tælle de rotter der rammes med spyddene vil efterlade levedygtige individer.

Fælles for alle bekæmpelsestiltag så er de arbejdsintensive og medfører mange kørsler med tilsynsbiler

Og indsatsen kan ikke siges at have den effekt at områderne for altid er rottefri. Der vil således kunne genindvandre rotter efter en massiv bekæmpelsesindsats. Bekæmpelsen har således en lokal betydning når skaden er sket og befolkningen oplever rotter på ganske nær hold enten i supermarkeder eller i en børnehave som pressen så hyppigt skildrer.

Statistik:

Om en indsats er lykkedes beror på indberetninger af rotteangreb og indberetning af indsatser. Begge type indberetninger bør fremover underkastes datakontrol af Danmarks Statistik, således at de indberettede data vitterligt kan anvendes som de bliver anvendt i dag, formentligt på et statistisk fejlagtigt grundlag.

Dette medfører forøgede bevillinger til Danmarks Statistik.

At indføre bindende mål målt i en nedgang i rotteangreb skal bero på en statistisk korrekt håndtering af data.

For 10 år siden var et såkaldt normal år 80.000 rotteklager om året. Nu er tallet snarere 120.000.

Til sammenligning er antallet af togpassagerer der oplever togforsinkelser ca. 30.000 pr. år.

Dyrevelfærd:

Giftanvendelse med blødermidler forårsager langvarige smertefulde oplevelser for rotterne og medfører langt fra altid døden. Langt fra alle rotter der støder på giftblokke gnaver i dem og dermed er de kun delvist virkningsfulde. Resistensproblematikken må siges at være en ikke særlig relevant bekymring, der tilsyneladende ikke dels af f.eks. norske forskere, hvor massiv tæppebombning med gift i Oslo er Norges bedste bud på en opbremsning i antallet af rotteangreb.

Forskning:

De forskere der indtil nu har været ansat til at finde bæredygtige løsninger på rottebekæmpelse har påpeget at forskning i rotter er udeladt af rottehandlingsplanen. På en eller anden måde kan man vel påstå at disse forskere netop ikke er fremkommet med bud på hvorledes man kan få reduceret antallet af rotteangreb i Danmark, på trods af de betydelige midler, de har haft adgang til gennem årene.

ERFA-gruppen har for ganske få midler gennemført omfattende forsøg og indhentet omfattende erfaringer med anvendelse af rottespærre, hvorfor vi slet ikke er i tvivl om at den bedste og billigste metode til at rottesikre en bygning er ved hjælp af rottespærre, idet størsteparten af den fremtidige kostbare bekæmpelse kan undgås og rotternes gennemgnavninger af kloakkerne stoppes.

Når en borger oplever en rotte:

I Danmark har man indført en bestemmelse om, at alle der møder en rotte skal indberette dette til kommunen.

Landsdækkende kampagner indskærper dette hvert år.

Desværre sker der aldrig eller meget sjældent indberetninger fra kommunernes kloakpersonale, ligesom de private kloakmestre oplever store problemer med at få kommunernes interesse vagt for deres indberetninger om kloakrotter. På grund af disse massivt manglende indberetninger om kloakrotter er indsatsen rettet mod de såkaldte overfladerotter. Kloakrotterne har kunnet leve en beskyttet underjordisk tilværelse.

Når en borger klager opleves en meget lang ventetid, hvilket skyldes at borgeren ikke frit kan henvende sig til nærmeste autoriserede skadedyrsbekæmper, men må nøjes med at henvende sig til kommune, der derefter nogle dage senere sender besked til et af de tre store firmaer, der har kontrakt med kommunerne om at dække hele kommunens rottebekæmpelse. Der kan således gå fra flere dage til en uge før der er kontakt med fagkundskaben.

Der findes over 60 autoriserede rottebekæmpere på By og Landskabsstyrelsens liste og kun 3-5 af disse kan vinde et udbud for rottebekæmpelse i kommuner, fordi udbuddene favoriserer de store aktører på markedet.

Hver kommune burde opdele bekæmpelsen mellem flere autoriserede rottebekæmpere og liberalisere bekæmpelsen, så en borger, der ser en rotte frit kan ringe til f.eks. firmaer, der nævnes i kommunes oplysninger om rottebekæmpelse.

Jo hurtigere en borger med et rotteangreb får besøg af et skadedyrsfirma jo hurtigere og jo mere effektiv bliver bekæmpelsen.

Økonomi:

Den billigste metode til at skabe permanent kloakrottefri bygninger er anvendelse af VA-godkendte rottespærre.

Metoden er forebyggende og bevirker at rottebestanden formindskes, idet der bliver færre bygninger med fodring af kloakrotter og færre redepladser.

Bekæmpelsesindsatsen bliver langt mindre og anvendelsen af gift bliver langt mindre.
Hvor Hillerød Sygehus før skulle betale kr. 150.000 om året for giftudlægning er disse omkostninger reduceret til max kr. 5.000 årligt. Giftmængden er reduceret med 90 %.
Rotteangreb med gennemgnavninger af kloakkerne er ophørt.
Sygehuset har udbedret defekte kloakstikledninger samt sikret mod genindvandring af rotter. Denne levetidsforlængelse er en god forretning for Sygehuset, der i mange år har anvendt store beløb til kloakspuling.
Indsatsen i Hillerød Sygehus bør udgøre eksempelprojekt over hele landet.

Kan kommunernes selvstyre sikre en effektiv rottebekæmpelse?

Næppe!

Staten må gå foran med løsningsmodeller for statens og regionernes bygninger med krav om kloakrottefri bygninger. Måske kan kommunerne bedre efterleve det vedtagne regelsæt, som defineres i Folketinget, når man kan se at stat og regioner går foran med de gode eksempler på kloakrottefri bygninger.
Indsatsen med at kloakrottesikre statens og regionernes bygninger med rottespærre afholdes ikke af kommunerne, der vil kunne opleve en nedgang i udgifterne til at bekæmpe rotter i disse bygninger.
Kommunernes øgede anvendelse af rottespærre skal bekostes af kloakforsyningerne fordi kloakforsyningerne pålægges at sikre at deres rotter ikke spredes videre ud i de private stikledninger.
Sikring mod kloakrottesikre kommunalt ejede bygninger bør afholdes over bygningsvedligeholdelsen, der vil kunne opleve færre udgifter til kloakreoveringer fordi stikledningerne levetidsforlænges, når der ikke længere er angreb fra rotter.
Der er således ikke tale om DUT forhandlinger, da indsats mod rotter normalt afholdes via rottegebyr via ejendomsskatterne.

Baggrunden for ønske om foretræde:

Jeg er projektleder for ERFA-gruppen om rottespærre, som har fungeret siden 1999, og som består af interesserede kommunale kolleger fra dels kloak, miljø, byplan og bygningsafdelinger og rottebekæmpere og kolleger fra private virksomheder, der arbejder med rottespærre i Danmark og Sverige.

Jeg er cand. scient i biologi fra Københavns Universitet, statsautoriseret skadedyrsbiolog, miljøkonsulent og har været kommunal Forsyningschef i vand- og kloakforsyning i mange år og arbejdet for Miljømyndighederne i Københavns Kommune.

Jeg har modtaget indberetninger fra 8 kommuner, der har udtrykt tilfredshed med at anvende 1400 rottespærre i mange år. Jeg har ladet montere adskillige rottespærre med stor effekt i København, Rødovre, Bornholm og Malmø. Desuden har jeg arbejdet med at gøre Hillerød Sygehus rottefrit.

Til mødet deltager endvidere opfinder Torben Jensen, Bornholm, der har erfaringer fra opsætning af 3000 rottespærre i Danmark og Sverige. Torben Jensen har deltaget i ERFA-gruppen siden 1999.

Initiativet om at arbejde med et paradigmeskift i dansk rottebekæmpelse stammer fra et ERFA årsmøde i 2006, hvor Bornholms Regionskommune og Guldborgsund rekvirerede mit arbejde.

Det blev ved årsmødet i 2006 besluttet at ERFA-gruppen skulle arbejde for en revideret lovgivning som indsats mod rotter samt udarbejde en ny bekendtgørelse (vedlagt).

Borgmester Bjarne Christiansen BRK har redegjort for Bornholms anvendelse af rottespærre overfor Steen Gade og Peter Juel Jensen ved møde på Christiansborg den 18. januar 2008 og forsikret om at Bornholms Regionskommune står bag ERFA-gruppens arbejde på Christiansborg.

Indførelse af rottespærre dæmper op med de mange års fremgang i rotteangreb, som den hidtidige indsats ikke har kunnet bremse. Som biolog er jeg bekymret for de mange sygdomme, som rotter kan forvolde via insekter og direkte til husdyr og mennesker især set i lyset af det varmere klima og større nedbørsmængder.

Og som skadedyrsbiolog kan det undre mig, at den hidtidige indsats mod rotter ikke har båret frugt.

Min konklusion er den enkelte at enten følges lovgivningen på området ikke eller også er lovgivningen om indsats mod rotter forkert.

Rotteangrebene er øget i takt med udbygningen af kloakledningsnettet i takt med byudviklingen, således at landets kloakforsyninger ud over kloakforsyning har udbredt kloakrotter til nye foder- og redeplasser.

ERFA-gruppen har udarbejdet et forslag til et paradigmeskift, således at rottebekæmpelsen i langt højere grad fokuserer på kloakrotterne, hvor effekten af forebyggelse og bekæmpelsen har vist sig langt mere effektiv.

Nedenstående punkter bringes i forslag til beslutning:

- 1) Staten igangsætter et stortilet demonstrationsprojekt på 5 sygehuse med operationsstuer. Forbilledet er indsatsen med rottespærre i hovedkloakker på Hillerød Sygehus. Demonstrationsprojektet skal indeholde en analyse af rotteproblemernes omfang og smitterisici i forhold til kloakrotters adgang til gulvafløb under operationsstuerne. Der skal anvendes forskellige typer af rottespærre for at forhindre genindvandring af kloakrotter fra kommunens kloakledningsnet. Der skal foretages en effektiv bekæmpelse af rotter og særligt kloakrotter indenfor området afgrænset af rottespærre. Demonstrationsprojekterne skal have til formål at dokumentere et fremtidig rottefrit sygehus til efterlevelse af landets øvrige sygehuse.

- 2) Alle planlagte nybyggerier af sygehuse, ældrehjem, skoler, daginstitutioner og kommunale bygninger med storkøkkener pålægges at anvende rottespærre ved tilslutning til kommunens hovedkloakker, således at kloakforsyningen ikke tilfører de nye sygehuse kloakrotter, og således at disse nye bygninger ikke tilfører foderemner til en lokal kloakrottebestand under bygningerne i sygehusområdet.
- 3) Staten udarbejder en længe tiltrængt revision af lovgivningen og bekendtgørelser og staten skal tilføre flere mandskabsressourcer til Danmarks Statistik til at udarbejde en forbedret indberetningsmetode for indsatsen mod rotter og kloakrotter, således at det udarbejdede datamateriale kan bruges til statistiske analyser for effekten af indsatsen i kommuner og af private aut. skadedyrsfirmaer, og således at der kan dokumenteres en effekt af indsatsen.
- 4) Kommunerne anmodes om at udpege bygninger i hver kommune, der fremover ønskes gjort rottefri, og således indføre kloakrottefri bygninger ved hjælp af en mere målrettet bekæmpelsesindsats og montage af rottespærre til forhindring af genindvandring af kloakrotter, samt drage omsorg for at defekte afløbsinstallationer bringes i lovlig stand.
- 5) Kommunerne forpligtes til at anvende tillæg til spildevandsplanen til årlig redegørelse for kommunens indsats mod kloakrotter ved hjælp af rottespærre og andre bekæmpelsesmetoder.
- 6) Kommunerne forpligtes til at medtage rottespærre i lokalplaner i forbindelse med byggemodning og ved kloaktilslutninger, således at kloakforsyningerne ikke udvider kloakledningsnettet uden at forhindre kloakrotterne i at komme fra kommunens kloakledninger ud i de private afløbsinstallationer. Rottespærrene placeres som skelbrønd som afslutning af det kommunale kloakledningsnet.

Med håbet om et godt møde med medlemmerne af Miljø- og Planlægningsudvalget.

Torben Sønnichsen

Cand scient., Jægergangen 16, 2880 Bagsværd ERFA-gruppen om rottespærre

www.rottespaerrer.dk www.bioliiving.dk